

Kernpunten

- In deze Facts & Figures gaan we na of het bioscoopbezoek (in het algemeen, wat betreft grote bioscoopcomplexen als ook kleinschalige bioscopen) is toe- of afgenomen over de periode 2004 tot 2020.
- We maken hiervoor gebruik van vier edities van de Participatiesurvey (2004, 2009, 2014, 2020), waarbij we enkel Vlamingen van 15 tot 85 jaar oud selecteren die bevroegd zijn in februari en maart.
- Deze data worden onderworpen aan bi- en multivariate analyses. In de multivariate modellen controleren we of er effectief sprake is van periode-effecten, of dat deze effecten het gevolg zijn een veranderende steekproefsamenstelling.
- De bivariate resultaten tonen dat het deel van de steekproefpopulatie dat een bioscoop bezocht in 2020 hoger ligt dan in 2009. Dit komt vooral doordat een groter deel een groot bioscoopcomplex bezocht.
- De multivariate analyses tonen dat de waargenomen stijging verklaard kan worden door veranderingen in de steekproefsamenstelling.
- Leeftijd heeft een groot effect. Oudere leeftijdsgroepen bezoeken minder vaak bioscopen dan jongeren.
- Er werd tevens een opleidingseffect waargenomen. Hoogopgeleiden bezoeken vaker bioscopen dan laagopgeleiden. Studenten en mensen met een diploma secundair onderwijs situeren zich tussen deze uitersten.
- Mensen opgegroeid in een cultuuractief gezin bezoeken vaker een groot bioscoopcomplex dan zij die opgroeiden in een gezin waar de ouders niet cultuuractief waren.
- De onderwijskloof in het bioscoopbezoek is veel beperkter geworden tussen 2004 en 2020. Dit is voornamelijk het gevolg van een afname van het verschil tussen laagopgeleiden en mensen met een diploma secundair onderwijs. Daarnaast, hoewel in mindere mate, is ook het verschil tussen hoogopgeleiden en mensen met een diploma secundair onderwijs afgenomen.

Inleiding

Volgens de meest recente cijfers van STATBEL uit 2019 (STATBEL, 2021), kent Vlaanderen 36 en Brussel zeven verschillende bioscopen. 17 van deze bioscopen zijn grote complexen met meer dan acht zalen. Gezamenlijk beschikken deze bioscopen over bijna 62.000 zitplaatsen, waarmee zij meer dan 12 miljoen toeschouwers wisten te bereiken. Bioscopen bereiken aldus vele mensen, en velen onder hen bezoeken meer dan eens per jaar de bioscoop. De vraag is echter welke proportie van de bevolking nu een bezoek bracht aan een bioscoop en hoe dit is geëvolueerd over de afgelopen jaren. Deze vraag

staat centraal in deze Facts & Figures: is de proportie respondenten die occasioneel of frequent een bioscoop bezoekt toe- of afgenomen over de periode 2004 tot 2020?

Het bioscoopbezoek wordt in de Participatiesurvey (PaS) bevraagd aan de hand van twee vragen en geoperationaliseerd aan de hand van “een film gezien in een bioscoop of andere zaal”. Wanneer men in de eerste vraag aangeeft de voorbije zes maanden een film bekeken te hebben in een of andere zaal, wordt in de vervolgvraag dieper ingegaan op het soort van bioscoop. Er wordt daarbij gevraagd aan te geven hoe vaak men de voorbije zes maanden vier soorten van bioscopen heeft bezocht. In vergelijking met de PaS-2014 werd er een verandering doorgevoerd. Het kijken van films in cultuur- of gemeenschapscentra wordt in de huidige vragenlijst apart bevraagd. In de vragenlijst van 2014 werden bij de voorbeelden van “andere zalen” vier plaatsen gespecificeerd: filmmuseum, filmclub, cultuurcentrum of een lokaal waar sporadisch films worden vertoond”. In de PaS-2020-vraag wordt er apart bevraagd of respondenten een film keken in cultuur- of gemeenschapscentra, en in andere zalen, met de drie andere vermelde voorbeelden. In deze Facts & Figures beschrijven we zowel het algemene bioscoopbezoek (over de verschillende categorieën, inclusief cultuur- of gemeenschapscentrum) als ook twee locaties apart: grote bioscoopcomplexen met het grote, nieuwe filmaanbod enerzijds en kleinschalige bioscopen met een beperkter aanbod anderzijds. Bioscoopbezoek via cultuur- of gemeenschapscentra en via andere zalen laten we hier buiten beschouwing, omdat deze categorieën niet perfect vergelijkbaar zijn over de verschillende meetmomenten.

De vergelijking is gebaseerd op vier meetmomenten (2004 – 2009 – 2014 – 2020). We gebruiken in alle analyses respondenten die bevraagd werden in februari en maart, aangezien we enkel in deze twee maanden data verzamelden in 2020. Uit de voorgaande edities werden ook enkel de respondenten geselecteerd die bevraagd werden in de maanden februari en maart. Op deze manier sluiten we seizoensgebonden verschillen in participatie uit. De percentages in deze bijdrage verschillen dus van de cijfers van vorige publicaties over de drie eerste edities van de Participatiesurvey, aangezien het in deze publicatie enkel gaat over de respondenten die in februari en maart bevraagd werden. Voor een volledige vergelijkbaarheid gebruiken we daarnaast enkel de data van Vlamingen (geen Brusselaars omdat niet langer wordt toegestaan op taalrol te selecteren in Brussel) tussen de 15 en 85 jaar oud op het moment van bevraging.

Algemene vergelijking

Tabel 1 geeft de percentages weer van het algemeen bioscoopbezoek, bezoek aan een bioscoopcomplex met het grote nieuwe filmaanbod en het bezoek aan een kleinschalige bioscoop met beperkter aanbod voor de vier edities. De asterisken in deze tabel staan voor een statistisch significant verschil van dit percentage met het percentage in 2020. In de komende paragrafen worden deze percentages nader besproken.

Tabel 1: Bioscoopbezoek (in %) in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging (2004 – 2009 – 2014 – 2020)

	Editie survey			
	2004	2009	2014	2020
Algemeen bioscoopbezoek				
Bezoek, waarvan	43,0	41,1 * ²	46,2	48,2
	(4,3) ¹	(3,2)	(3,1)	(4,4)
Occasioneel bezoek (één of twee films)	20,3	21,7	25,2	24,9
Frequent bezoek (drie of meer films)	22,7	19,4	21,0	23,3
Bioscoopcomplex met het grote nieuwe filmaanbod				
Bezoek, waarvan	38,8	38,3 *	42,7	44,3
	(4,2)	(3,2)	(3,1)	(4,4)
Occasioneel bezoek (één of twee films)	20,6 *	24,2	26,2	27,5
Frequent bezoek (drie of meer films)	24,2	14,1	16,6	16,8
Kleinschalige bioscoop met beperkter aanbod				
Bezoek, waarvan	9,9	9,6	9,1	10,4
	(2,6)	(1,9)	(1,8)	(2,7)
Occasioneel bezoek (één of twee films)	7,6	6,7	6,1	8,6
Frequent bezoek (drie of meer films)	2,3	2,9	3,0	1,8
n	516	881	989	498

Noten:

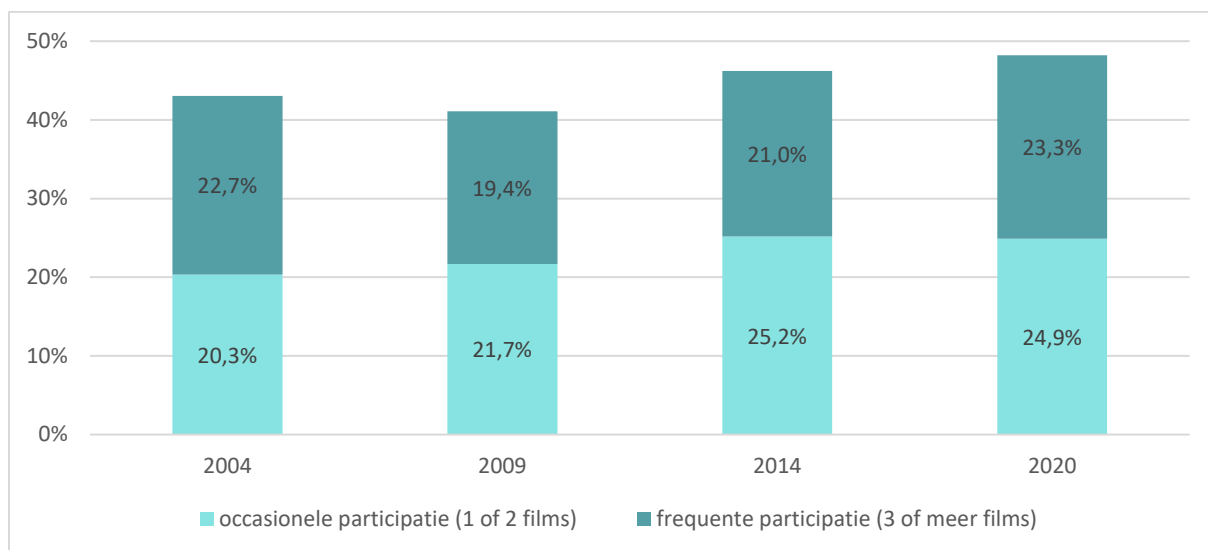
¹ Cijfers tussen haakjes geven het betrouwbaarheidsinterval weer: met een waarschijnlijkheid van 95% zal het ware percentage in de populatie zich bevinden in het interval tussen 38,7 (=43,0-4,3) en 47,3 (=43,0+4,3)

² Significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

Algemeen bioscoopbezoek

In figuur 1 wordt de vergelijking gemaakt tussen het incidenteel en frequent bezoeken van bioscopen in de laatste zes maanden voor de vier waves van de survey. In 2020 bezocht 48,2% in de laatste zes maanden een locatie waar films worden vertoond. Daarbij geeft 24,9% aan occasioneel bioscopen te bezoeken, en 23,3% geeft aan frequent bioscopen bezocht te hebben in de voorgaande zes maanden. Het percentage van respondenten dat in 2020 de laatste zes maanden een bioscoop bezocht is significant hoger dan het percentage van bioscoopbezoekers in 2009. De vergelijkingen met de percentages van 2004 en 2014 zijn niet significant verschillend.

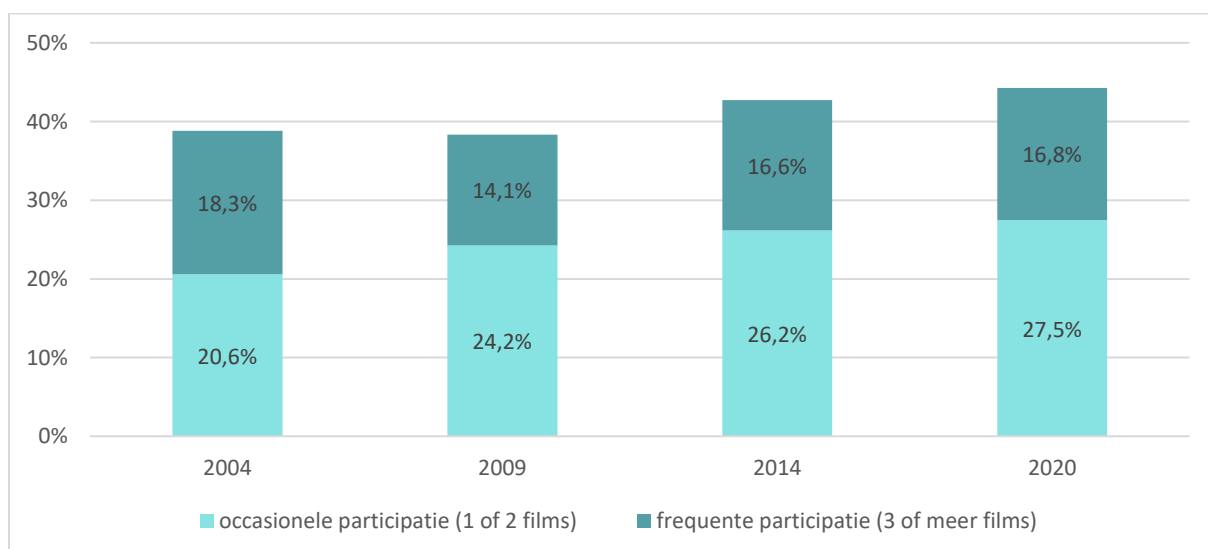
Figuur 2: Algemeen bioscoopbezoek in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging (n₂₀₀₄= 516; n₂₀₀₉= 881; n₂₀₁₄= 989; n₂₀₂₀= 498)

Bezoek aan grote bioscoopcomplexen

Figuur 2 toont het bezoek aan bioscoopcomplexen met het grote, nieuwe filmaanbod. 44,3% bezocht een groot bioscoopcomplex in de zes maanden voorafgaand aan de bevraging van 2020. Dit percentage is significant hoger van dat in 2009 en wijkt niet af van 2004 en 2014. In 2020 bezocht 27,5% occasioneel een bioscoopcomplex, terwijl 16,8% dat frequent deed (meer dan drie films in zes maanden tijd). Daarmee ligt het occasioneel bezoek aan een bioscoopcomplex significant hoger dan in 2004 (20,6%).

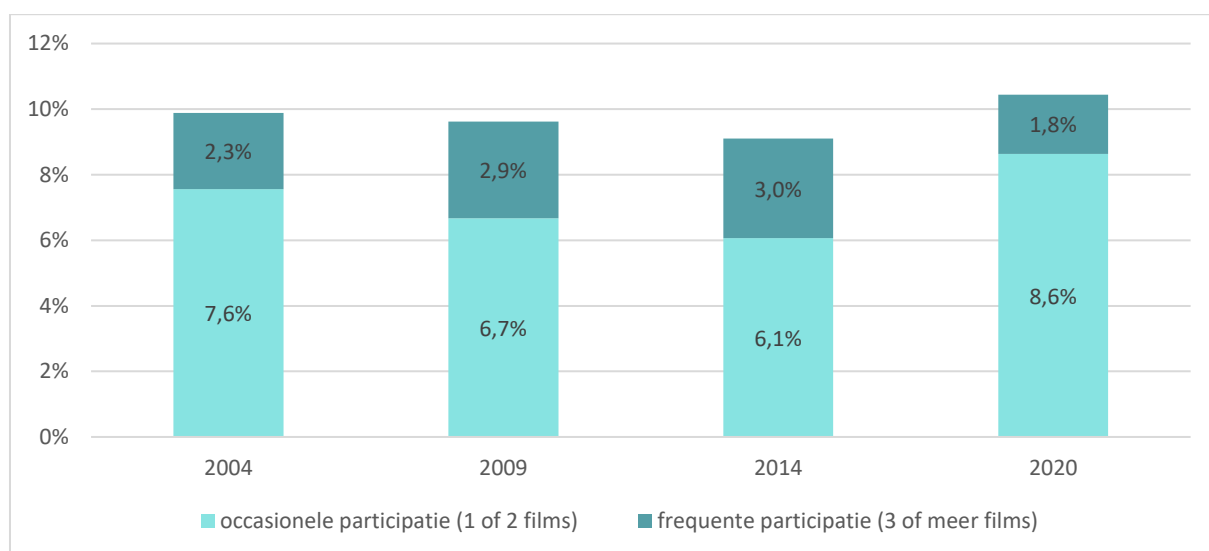
Figuur 2: Bezoek aan grote bioscoopcomplexen in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging (n₂₀₀₄= 516; n₂₀₀₉= 881; n₂₀₁₄= 989; n₂₀₂₀= 498)

Bezoek aan kleinschalige bioscopen

Het bezoek aan kleinschalige bioscopen met een beperkter aanbod wordt weergegeven in figuur 3. In 2020 bezocht 10,4% van de steekproefpopulatie een kleinschalige bioscoop in de zes maanden voorafgaand aan de bevraging. Dit verschilt niet significant van het bezoek in de periode 2004-2014. 8,6% van de bevroegde personen bezocht occasioneel (maximaal twee films) een kleinschalige bioscoop, terwijl 1,8% frequent (oftewel minimaal drie films) bezocht heeft.

Figuur 3: Bezoek aan kleinschalige bioscoopcomplexen in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging (n₂₀₀₄= 516; n₂₀₀₉= 881; n₂₀₁₄= 989; n₂₀₂₀= 498)

Resultaten multivariate analyses

In het voorgaande deel bespraken we de proportie bezoekers van bioscopen over vier PaS-edities van 2004 tot 2020. De resultaten toonden met name een verschil in bioscoopbezoek tussen 2020 en 2009, waarbij het bioscoopbezoek hoger ligt in 2020 dan in 2009. In dit deel gaan we na of dit tijdeffect standhoudt in multivariate logistische regressieanalyses. Op die manier kunnen we nagaan in welke mate evoluties tussen de verschillende metingen (periode-effecten) eventueel toe te schrijven zijn aan evoluties in de samenstelling van de bevolking (bv. vergrijzing, toename van onderwijsniveau, ...).

We zullen gebruikmaken van drie verschillende afhankelijke variabelen: bioscoopbezoek in het algemeen, bezoek aan bioscoopcomplexen met het grote, nieuwe filmaanbod en het bezoek aan kleinschalige bioscopen met een beperkter aanbod. Het betreft hier steeds dichotome variabelen die al dan niet bioscoopbezoek meten (0=geen film bekeken in een bioscoop; 1=minstens een film bekeken in een bioscoop).

Het bioscoopbezoek zal getoetst worden aan de hand van vijf onafhankelijke variabelen. **Editie** vat het jaar waarop de Participatiesurvey plaatsvond. We beschikken over vier meetmomenten namelijk 2004, 2009, 2014 en 2020 (referentie). Voor **geslacht** onderscheiden we *man* en *vrouw* (referentie). We voegen **leeftijd** toe aan de analyse in zes categorieën van *14 tot 25 jaar*, *26-39 jaar* (referentie), *40-54 jaar*, *55-64 jaar*, *65-74 jaar* en *75-85 jaar*. Het **opleidingsniveau** van individuen is verbonden met sociale status, en voorspelt in voorgaand onderzoek consequent cultuurparticipatie. Hoogopgeleide individuen participeren meer aan culturele activiteiten met hoge status, en participeren breder aan cultuur dan laagopgeleiden. We vergelijken het bibliotheekbezoek van respondenten die hoogstens een *diploma secundair onderwijs* (referentie) haalden met iedereen die *nu dagonderwijs volgt*, anderzijds iedereen die *ten hoogste een diploma lager secundair onderwijs* heeft en tot slot de *hoogopgeleiden*. Er wordt ook een variabele toegevoegd voor de **cultuurparticipatie van de ouders** in de periode dat de respondent tussen de 12 en 14 jaar oud was die het verschil maakt tussen *wel kunstparticipatie* en *geen kunstparticipatie* (referentie) van de ouders. Dit wordt gemeten aan de hand van vier items. Het participeren aan cultuur wordt als belichaamd cultureel kapitaal doorgegeven over generaties, via primaire socialisatie. Dit komt tot stand door tijdens de jeugd samen met de ouders aan cultuur te doen, en een voorbeeld te hebben van ouders die aan cultuur doen. Ook deze relatie wordt in internationaal sociologisch onderzoek herhaald vastgesteld.

De modellen worden als volgt opgebouwd: model 1 vormt het basismodel waarin enkel editie wordt opgenomen. In model 2 voegen we vervolgens geslacht, leeftijd en opleidingsniveau toe om te controleren voor de steekproefsamenstelling. In het derde en laatste model voegen we ten slotte de kunstparticipatie van de ouders toe aan het voorgaande model. In tabel 2 rapporteren we de odds ratio en de Nagelkerke R^2 voor de drie modellen. Naarmate de Nagelkerke R^2 stijgt, wijst dit op een betere predictie van het al dan niet bezoeken van een bioscoop.

Algemeen bioscoopbezoek

Model 1 toont enigszins andere resultaten dan in de bivariate analyse. De proportie bioscoopbezoeken blijkt in dat model in 2009 (OR=0,79) en 2004 (OR=0,63) significant lager te liggen dan in 2020. Het bioscoopbezoek in 2020 verschilt in dat model niet significant van dat in 2014.

In model 2, het model waar we toetsen of editie-effecten standhouden na controle voor veranderingen in de samenstelling van de steekproef, meer concreet door geslacht, opleiding en leeftijd, verdwijnen de periode-effecten echter direct. Hieruit blijkt dat er niet direct effecten over de tijd waarneembaar zijn, maar dat de eerder gevonden effecten toegewezen kunnen worden aan veranderingen in de samenstelling van de steekproef (compositie-effecten). In dit model zien we dat vooral hoogopgeleiden (OR=1,89) bioscopen bezochten, terwijl laaggeschoolden minder geneigd zijn om bioscopen te bezoeken (OR=0,47). Studenten verschillen niet van mensen met een diploma secundair onderwijs. Ook is er een duidelijk lineair leeftijdseffect waarneembaar: bioscoopbezoek ligt het hoogst bij de jongste leeftijdsgroep tot 25 jaar (OR=2,81) en neemt af naarmate men ouder wordt. 75- tot 85-jarigen bezoeken dan ook het minst een bioscoop (OR=0,11). Er werd geen verschil naar geslacht gevonden in het algemeen bioscoopbezoek.

In model 3, wordt ten slotte de cultuurparticipatie door de ouders toegevoegd. Dit heeft een beperkt additief effect (OR=1,23) en leidt niet tot veranderingen van eerder gevonden effecten.

Tabel 2: Logistische regressieanalyse naar het algemeen bioscoopbezoek tijdens de 6 maanden voorafgaand aan de bevraging in drie modellen. Gerapporteerde waarden zijn odds ratio's (n= 2.748)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	OR	Sig.	OR	Sig.	OR	Sig.
Constante	,900		1,370		1,226	
Editie survey (ref.: 2020)						
2004	,631	***	,904	n.s.	,910	n.s.
2009	,790	*	,845	n.s.	,854	n.s.
2014	,959	n.s.	,836	n.s.	,851	n.s.
Geslacht (ref.: vrouw)						
Man			1,055	n.s.	1,052	n.s.
Opleiding (ref.: hoger secundair onderwijs)						
Volgt nog onderwijs			1,275	n.s.	1,268	n.s.
Ten hoogste lager secundair			,468	***	,482	***
Hoger onderwijs			1,892	***	1,856	***
Leeftijd (ref.: 26-39 jaar)						
15-25 jaar			2,811	***	2,769	***
40-54 jaar			,651	***	,661	***
55-64 jaar			,353	***	,358	***
65-74 jaar			,258	***	,259	***
75-85 jaar			,110	***	,111	***
Kunstenparticipatie ouders (ref.: geen participatie)						
Wel participatie					1,232	*
Nagelkerke R²	,008		,294		,296	

Noot: significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

Bezoek aan grote bioscoopcomplexen

Model 1 in tabel 3 omtrent het bezoek aan bioscoopcomplexen met een groot aanbod aan films, toont in eerste instantie dat het bezoek aan dergelijke complexen hoger ligt in 2020 dan in 2004 (OR=0,63). Het bezoek in 2009 en 2014 verschilt niet significant van dat in 2020.

Ook hier echter, toont model 2 dat na controle voor veranderingen in de steekproefsamenstelling het eerder gevonden verband wegverklaard wordt door het invoegen van geslacht, opleiding en leeftijd. Het model toont significante verbanden naar leeftijd, waarbij ook hier weer jongeren tot 25 jaar een grotere odds (OR=2,57) hebben om grote bioscoopcomplexen bezoeken dan de referentiecategorie (26 tot 39 jaar). Alle oudere groepen hebben een kleinere odds (OR 14 tot 25 jaar=2,57; 40 tot 54 jaar=0,62; 55 tot 64 jaar=0,29; 65 tot 74 jaar=0,21; 75 tot 85 jaar=0,10). Ook hoogopgeleiden hebben een relatief hogere odds (OR=1,69), om bioscopen te bezoeken dan mensen met een diploma

secundair onderwijs, terwijl laagopgeleiden een relatief lagere odds hebben (OR=0,46). Mensen die op het moment van bevraging nog onderwijs volgden, verschillen niet van mensen met een diploma hoger secundair onderwijs.

In het derde en laatste model voegen we tenslotte de cultuurparticipatie door de ouders toe. Hieruit blijkt dat mensen die opgroeiden in gezinnen waar cultuur actief beleefd werd, een relatief grotere odds hebben om een groot bioscoopcomplex bezoeken (OR=1,28), dan mensen uit een gezin waar cultuur niet actief beleefd werd. De eerder beschreven effecten uit model 2 blijven constant behouden in dit model.

Tabel 3: Logistische regressieanalyse naar het bezoek aan grote bioscoopcomplexen tijdens de afgelopen 6 maanden in drie modellen. Gerapporteerde waarden zijn odds ratio's (n= 2.752)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	OR	Sig.	OR	Sig.	OR	Sig.
Constate	,766		1,247		1,102	
Editie survey (ref.: 2020)						
2004	,631	***	,884	n.s.	,886	n.s.
2009	,822	n.s.	,874	n.s.	,880	n.s.
2014	,973	n.s.	,839	n.s.	,852	n.s.
Geslacht (ref.: vrouw)						
Man			1,123	n.s.	1,118	n.s.
Opleiding (ref.: hoger secundair onderwijs)						
Volgt nog onderwijs			1,086	n.s.	1,076	n.s.
Ten hoogste lager secundair			0,461	***	,478	***
Hoger onderwijs			1,690	***	1,651	***
Leeftijd (ref.: 26-39 jaar)						
15-25 jaar			2,570	***	2,526	***
40-54 jaar			,623	***	,633	***
55-64 jaar			,292	***	,297	***
65-74 jaar			,207	***	,208	***
75-85 jaar			,101	***	,102	***
Kunstenparticipatie ouders (ref.: geen participatie)						
Wel participatie					1,275	***
Nagelkerke R²	,008		,290		,293	

Noot: significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

Bezoek aan kleinschalige bioscopen

Het bezoek aan kleinschalige bioscopen (zie tabel 4), verschilt niet over de verschillende edities. De periode-effecten zijn niet significant.

In model 2, waar we geslacht, opleiding en leeftijd toevoegen, zien we echter wel enkele effecten van deze achtergrondvariabelen. Kleinschalige bioscopen worden vooral bezocht door hogeschoolen

(OR=2,42) en minder door laaggeschoolden (OR=0,42). Studenten verschillen niet van de referentiecategorie (diploma secundair onderwijs). Tevens zien we dat de jongste leeftijdsgroep tot 25 een relatief grotere odds heeft om kleinschalige cinema's te bezoeken (OR=2,02) dan de leeftijdsgroep 26 tot 39 jaar. 40- tot 74-jarigen verschillen niet significant, maar de oudste leeftijdscategorie van 75 tot 85 jaar heeft een relatief lagere odds om een kleinschalige bioscoop te bezoeken (OR=0,33). Geslacht hangt niet samen met het bezoek.

Model 3 in tabel 4 toont dat er geen effect is van cultuurparticipatie in het gezin van herkomst voor het al dan niet bezoeken van een kleine bioscoop. Toevoeging van dit effect heeft daarnaast geen invloed op de overige effecten.

Tabel 4: Logistische regressieanalyse naar het bezoek aan kleinschalige bioscopen tijdens de afgelopen 6 maanden in drie modellen. Gerapporteerde waarden zijn odds ratio's (n= 2.751)

	Model 1		Model 2		Model 3	
	OR	Sig.	OR	Sig.	OR	Sig.
Constante	,116	***	,084	***	,083	***
Editie survey (ref.: 2020)						
2004	,683	n.s.	1,039	n.s.	1,034	n.s.
2009	,943	n.s.	1,090	n.s.	1,086	n.s.
2014	,885	n.s.	,855	n.s.	0,853	n.s.
Geslacht (ref.: vrouw)						
Man			,910	n.s.	,909	n.s.
Opleiding (ref.: diploma hoger secundair)						
Volgt nog onderwijs			1,612	n.s.	1,606	n.s.
Ten hoogste lager secundair			,422	***	,426	***
Hoger onderwijs			2,424	***	2,411	***
Leeftijd (ref.: 26-39 jaar)						
15-25 jaar			2,023	**	2,019	*
40-54 jaar			1,016	n.s.	1,021	n.s.
55-64 jaar			1,007	n.s.	1,012	n.s.
65-74 jaar			1,070	n.s.	1,073	n.s.
75-85 jaar			,331	*	,332	*
Cultuurparticipatie ouders (ref.: geen participatie)						
Wel participatie					1,053	n.s.
Nagelkerke R²			,002		,104	

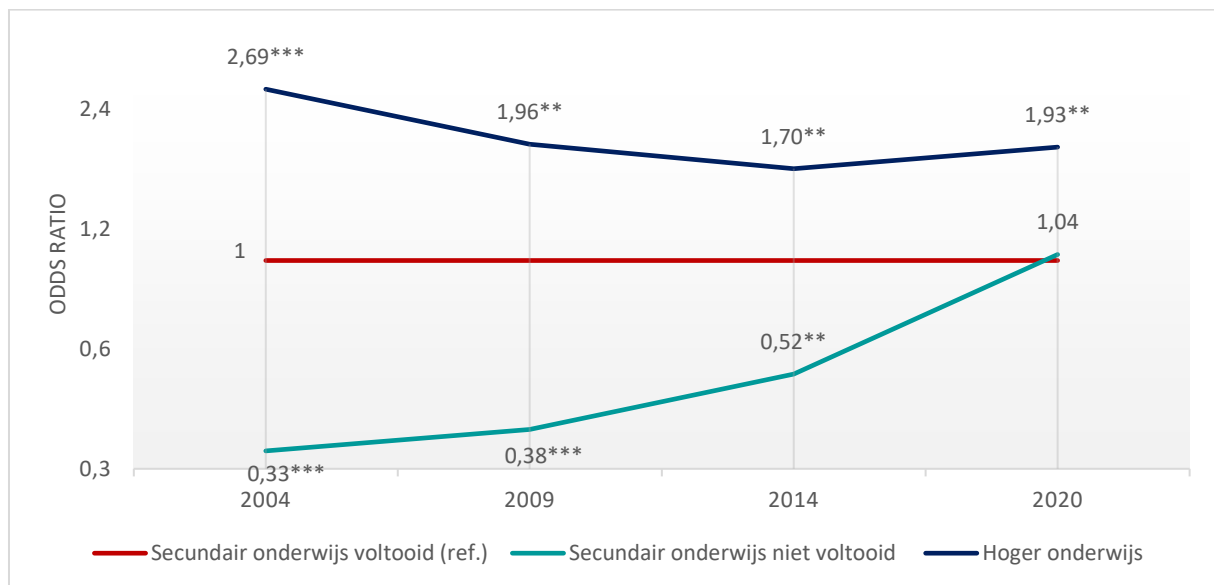
Noot: significantie wordt aangeduid met *. *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$; n.s. = niet significant

Evolutie van de opleidingskloof in het cinemabezoek

Een van de belangrijkste sociale kloven in onze samenleving bestaat er tussen laag- en hoogopgeleiden. Dikwijls wordt er gevonden dat hoogopgeleiden meer dan laagopgeleiden participeren in het cultureel aanbod. In deze laatste paragraaf gaan we na in welke mate de onderwijskloof in cinemabezoek (zowel

in grote bioscoopcomplexen als in kleinschalige bioscopen), geëvalueerd is in de periode 2004 tot 2020. Voor elk van de vier meetmomenten kijken we naar het effect van opleiding, gecontroleerd voor de effecten van geslacht en leeftijd. In deze analyses nemen we enkel de niet-schoolgaande respondenten op en vormen de personen met een diploma secundair onderwijs de referentiegroep. In figuur 4 geven we de odds ratio voor opleiding voor elk van de meetmomenten weer en duiden we voor laagopgeleiden (secundair onderwijs niet voltooid) en hoogopgeleiden (hoger onderwijs) aan of deze odds ratio significant verschillen van 1, of met andere woorden, de odds op het minstens een keer bezoeken van een groot bioscoopcomplex of kleinschalige bioscoop hoger of lager is dan deze voor personen met een diploma secundair onderwijs.

Figuur 4: Cinemabezoek in 6 maanden voorafgaand aan de bevraging volgens opleiding: odds ratio's (analyses per meetmoment; enkel niet-schoolgaanden: n₂₀₀₄=454 – n₂₀₀₉=758 – n₂₀₁₄=858 – n₂₀₂₀=425)

*Significantie voor verschil t.a.v. referentiegroep : *** $p \leq 0,001$; ** $p \leq 0,01$; * $p \leq 0,05$*

Figuur 4 toont dat de onderwijskloof wat betreft het cinemabezoek is afgenomen. Enerzijds is dit het gevolg van het verdwijnen van het verschil tussen laaggeschoolden en mensen met een diploma secundair onderwijs. Waar de odds ratio van laagopgeleiden in 2004 nog 0,33 bedroegen, zijn ze in 2020 gelijk aan die van mensen met een diploma secundair onderwijs. Daarnaast is ook het verschil tussen mensen met een diploma secundair onderwijs en hoogopgeleiden licht afgenomen. In 2020 bedroeg de odds ratio voor hoogopgeleiden nog 1,93. Dit is weliswaar hoger dan in 2014 (OR=1,7) maar nog altijd lager dan de OR in 2004 (2,69). Beide afnames van verschillen leidden tot een verkleining van de onderwijskloof wat betreft het cinemabezoek.

Samenvatting

In de bivariate analyses werden voor 2020 hogere participatiecijfers vastgesteld in vergelijking met 2009. Daarnaast stelden we vast dat er een relatief grotere kans was op het bezoeken van grote bioscoopcomplexen in 2020 dan in 2004 en 2009. Voor kleinschalige bioscopen werden geen significante verschillen in de participatiegraad van 2020 ten opzichte van de vorige drie edities gevonden.

In de multivariate analyses, waar we controleren voor compositie-effecten van de bevolking, worden de periode-effecten genuanceerd. Deze effecten werden telkens wegverklaard door de achtergrondvariabelen. Met andere woorden, de gevonden stijging van het algemeen bioscoopbezoek en het bezoek aan bioscoopcomplexen met een groot aanbod in de bivariate analyses, zijn toe te schrijven aan een veranderende samenstelling van de steekproef.

Wat betreft de steekproefsamenstelling zagen we dat vooral jongeren tot 25 jaar oud een relatief grotere kans hebben om bioscopen te bezoeken dan de oudere leeftijdsgroepen. Daarbij geldt dat hoe ouder de persoon is, hoe kleiner de kans is dat deze een bioscoop bezocht heeft. Daarnaast werd er ook een effect van opleidingsniveau vastgesteld. De gevonden verbanden gelden zowel voor groot- als ook kleinschalige bioscopen. Laagopgeleiden hebben een relatief kleinere kans op bioscoopbezoek terwijl hoogopgeleiden juist de grootste kans hebben. Studenten en mensen met een diploma secundair onderwijs situeren zich tussen deze twee uitersten. Ook kunstenparticipatie van de ouders blijkt samen te hangen met bioscoopbezoek. Mensen uit cultuuractieve gezinnen hebben doorgaans een iets grotere kans op het bezoeken van een groot bioscoopcomplex. Dit verband werd echter niet teruggevonden voor kleinschalige bioscopen. Geslacht blijkt niet samen te hangen met bioscoopbezoek.

De gevonden resultaten tonen dus een licht toegenomen bioscoopbezoek over de periode van 2004 tot 2020. Dit is vooral toe te schrijven aan een veranderende steekproefsamenstelling. Er werden tevens duidelijke verschillen gevonden naar opleidingsniveau, leeftijd en cultuurparticipatie door de ouders.

De onderwijskloof in het bioscoopbezoek is afgenomen in de onderzochte periode. In 2020 werd er geen verschil meer waargenomen in de odds om een bioscoop te bezoeken tussen laagopgeleiden en mensen met een diploma secundair onderwijs, terwijl dit verschil tussen 2004 en 2014 nog substantieel was. Ook het verschil met hogeschoolden liep terug. Deze afname was echter veel beperkter, waardoor hogeschoolden nog altijd een grotere kans hebben om een bioscoop te bezoeken dan mensen met een diploma secundair onderwijs.

Referenties

- STATBEL. (2019). *Bioscoopzalen. Exploitatie van bioscoopzalen in België*. Te raadplegen op: <https://statbel.fgov.be/nl/themas/ondernemingen/bioscoopzalen#figures> (geraadpleegd in juni 2021).